

Archeologienota met Beperkte Samenstelling

Nederename, Pelikaanstaat 117
Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota met Beperkte Samenstelling Nederename, Pelikaanstraat 117. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteur

De Winter Wendy

Erkende archeoloog

BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer

2020-0384

Plaats en datum

Gent, 28 januari 2021

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 1697
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

© BAAC Vlaanderen bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

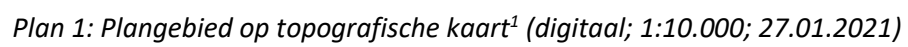
Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens	1
1.2	Juridisch kader en onderzoektraject	4
1.3	Aanleiding	4
1.4	Huidige situatie en geplande werken	5
1.4.1	Huidige situatie	5
1.4.2	Geplande werken en bodemingrepen	9
1.5	Randvoorwaarden	10
2	Bureauonderzoek	11
2.1	Werkwijze en strategie	11
2.1.1	Onderzoeksdoelstelling	11
2.1.2	Onderzoeksvragen	11
2.1.3	Methoden en technieken.....	11
2.2	Assessmentrapport	12
2.2.1	Historisch kader	12
2.3	Besluit.....	14
2.3.1	Potentieel op kennisvermeerdering	14
2.3.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek.....	14
3	Samenvatting.....	15
4	Lijsten.....	16
4.1	Figurenlijst.....	16
4.2	Plannenlijst.....	16
5	Bibliografie	17

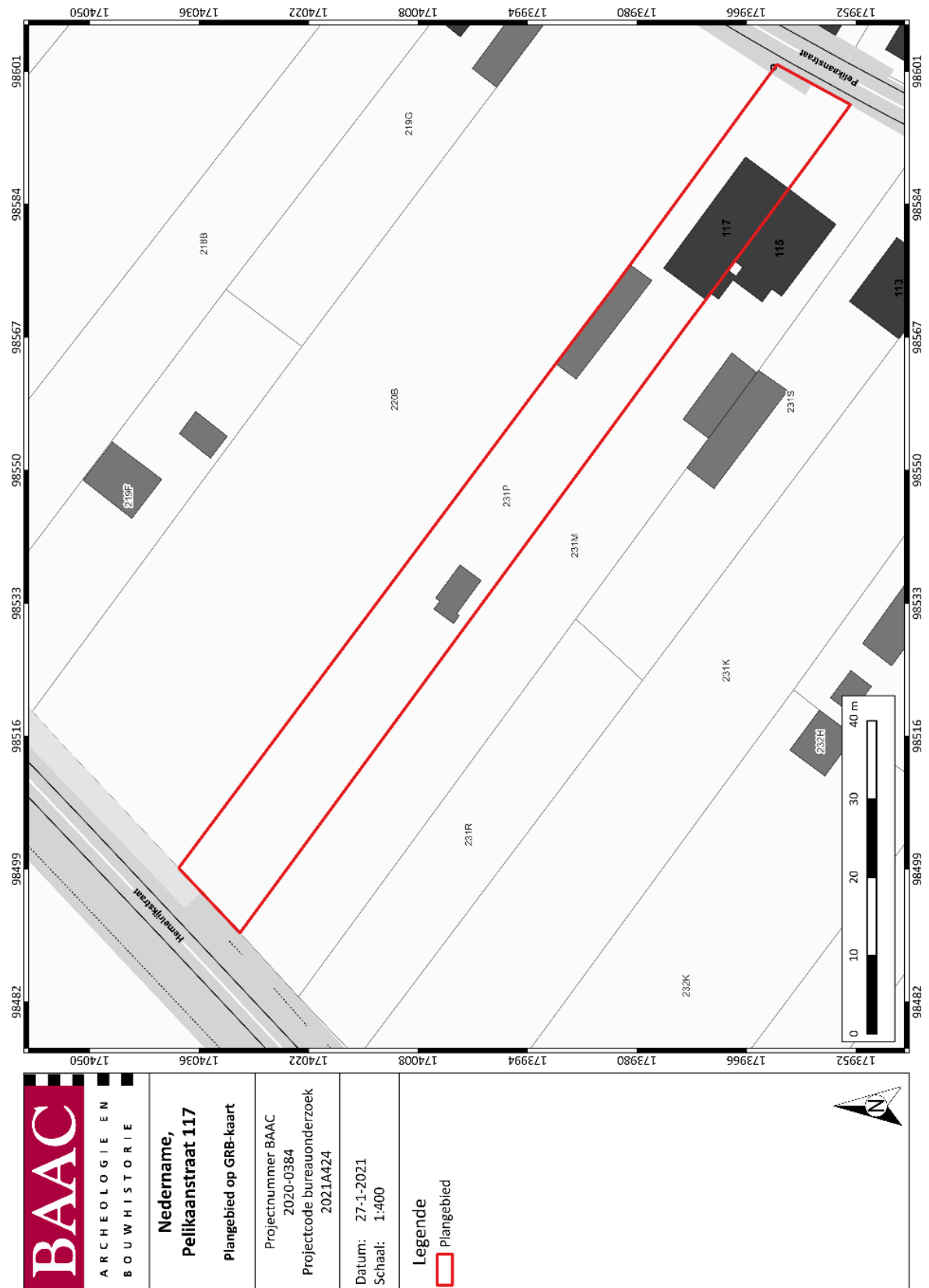
1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Nederename, Pelikaanstraat
Ligging	Pelikaanstraat 117, Nederename, Oudenaarde, Oost-Vlaanderen
Kadaster	Oudenaarde, Afdeling 3, Sectie A, 231p
Coördinaten	Noordwest: x: 98490,823 y: 174038,620
	Noordoost: x: 98601,888 y: 174038,620
	Zuidwest: x: 98490,823 y: 173952,702
	Zuidoost: x: 98601,888 y: 173952,702
Oppervlakte plangebied	Ca. 1400 m ²
Oppervlakte geplande ingrepen	Ca. 185 m ²
Kartering gewestplan	Woongebied
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2020-0384
Bureauonderzoek	Projectcode 2021A424
	Erkende archeoloog BAAC Vlaanderen bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00020
	Betrokken actoren De Winter Wendy (archeoloog) Van Laere Emmy (archeoloog) Cornelis Lina (archeoloog)
	Betrokken derden Nvt

BAAC Vlaanderen Rapport 1697

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)² (digitaal; 1:250; 27.01.2021)²AGIV 2021b

1.2 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels **vooronderzoek zonder/met ingreep in de bodem**.

Echter kan het in enkele specifieke dossiers snel blijken dat de noodzaak voor een dergelijk verder vooronderzoek overbodig is. Indien namelijk bij de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader, kan worden aangetoond dat:

1. met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
2. de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
3. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, kan de opmaak van een volwaardige archeologienota achterwege gelaten worden en overgegaan worden naar de opmaak van een **Archeologienota met Beperkte Samenstelling** waarbij de rapportering van het bureauonderzoek beperkt wordt (Code van Goede Praktijk 12.5.3.3).

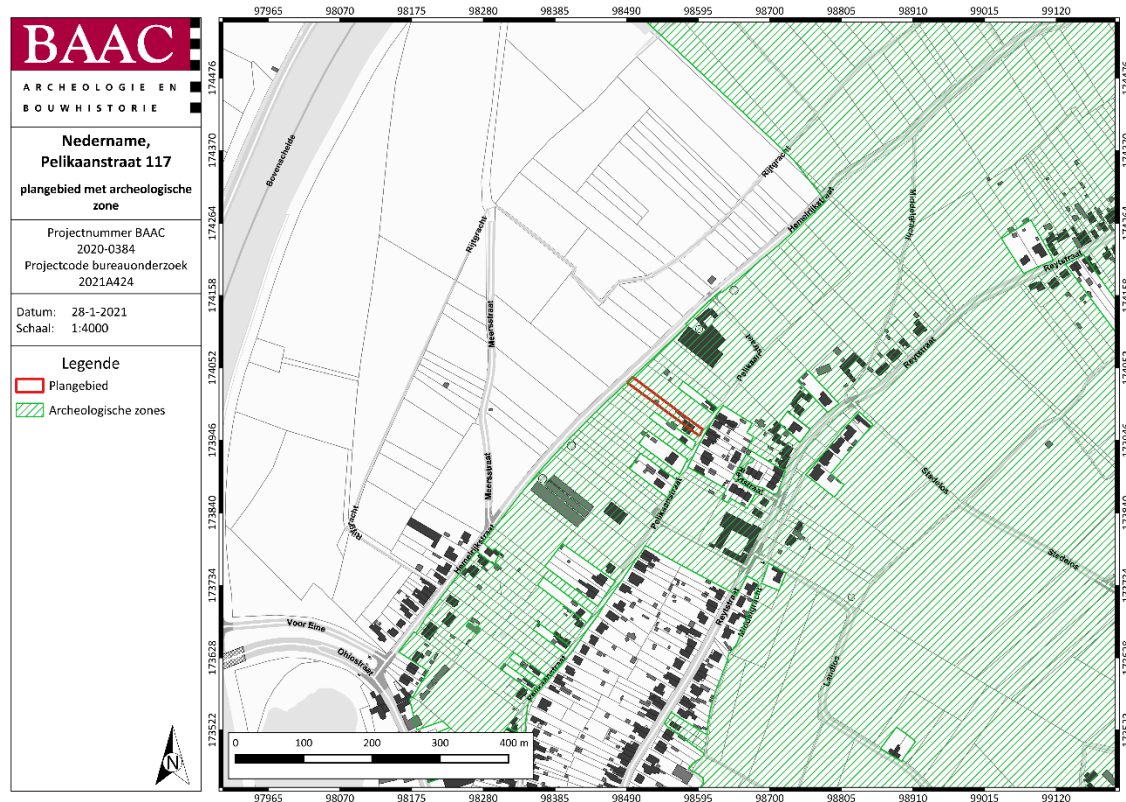
1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een omgevingsvergunningsaanvraag heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. De omgevingsvergunningsaanvraag omvat een regularisatie van reeds uitgevoerde werken, alsook de nog uit te voeren aanleg van een combiput.

De totale oppervlakte van het plangebied *Nederename, Pelikaanstraat 117* bedraagt ca. 1400 m², de geplande en regulariseren bodemingrepen hebben samen een oppervlakte van ca. 185 m². Het plangebied valt buiten een beschermde archeologische site, ligt in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te

verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³ Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor ‘beschermde onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied binnen een archeologische zone⁴ ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en de ingreep minstens 100 m² bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunning aanvraag gevoegd.

Plan 3: Plangebied op GRB⁵ met vastgestelde archeologische zones⁶ (digitaal; 1:1; 28.01.2021)

1.4 Huidige situatie en geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich langs de Pelikaanstraat te Nederename, een deelgemeente van Oudenaarde (Plan 1, Plan 2). Langs de straatkant is er een woonhuis aanwezig. Ongeveer in de helft van het terrein bevindt zich een tweede veel kleinere structuur (Plan 4).

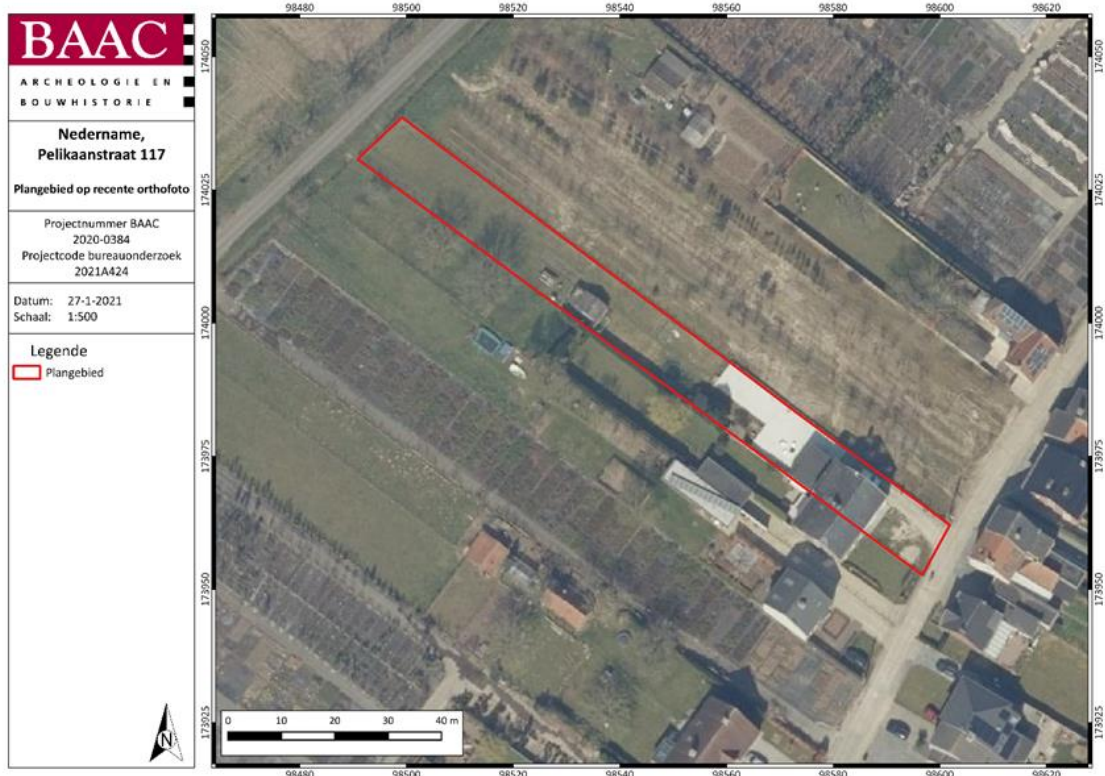
Achter het woonhuis bevindt zich de reeds aangelegde betonplaat (Plan 6, Figuur 2). Omdat het terrein hellend is (Plan 5), is een groot deel van de betonplaat in ophoging voorzien. De aanzet van de plaat in het zuidoosten van het plangebied bevindt zich op – 5 cm t.o.v. de vloerplas van de woning. De betonplaat is 20 cm dik (Figuur 1).

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021.

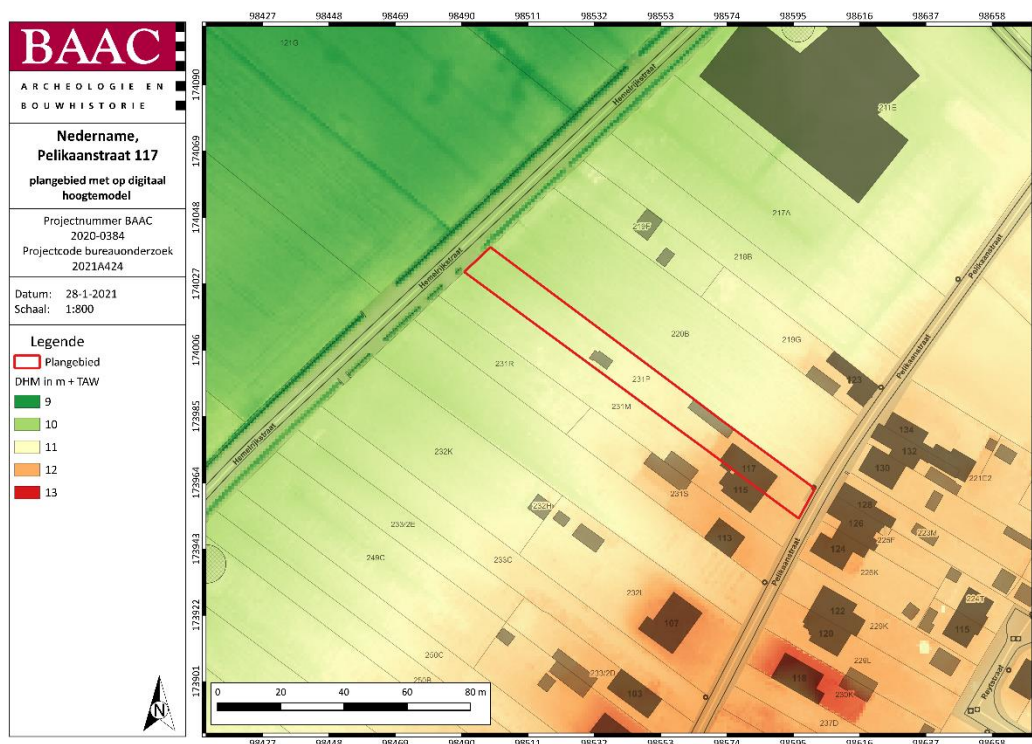
⁴ Meylemans & ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2016; ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2018

⁵ AGIV 2021b

⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2018

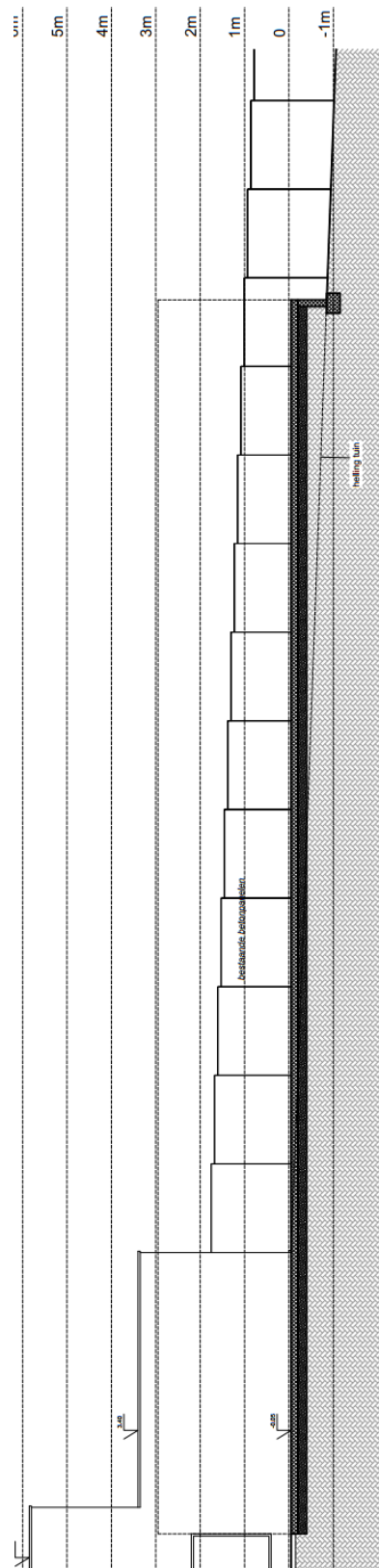
Plan 4: plangebied op meest recente orthofoto⁷ (digitaal; 1:1; 27.01.2021)

Plan 5: plangebied op DHM⁸ (digitaal; 1:1; 28.01.2021)

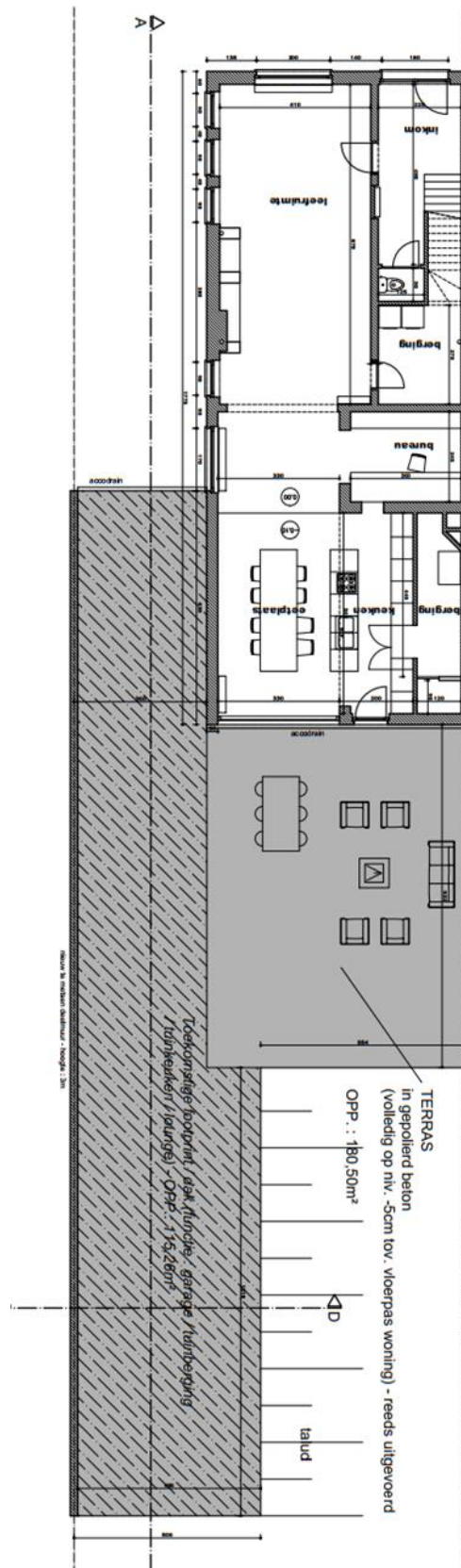
⁷ AGIV 2021e

⁸ AGIV 2021a

Figuur 1: Doorsnede ophoging en funderingsplaat⁹

⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Figuur 2: Plattegrond van de reeds aangelegde funderingsplaat¹⁰

¹⁰ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

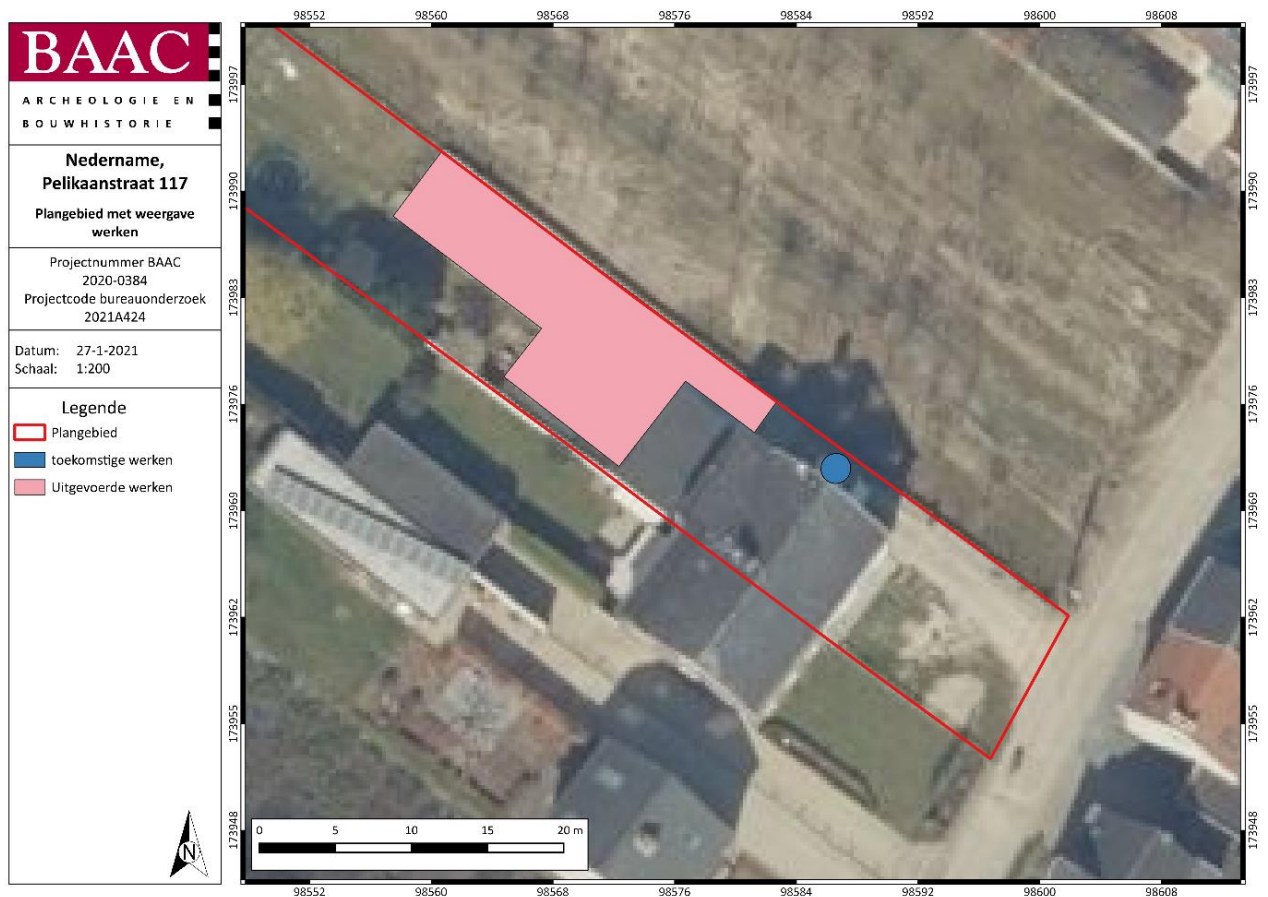
1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein de aanleg van een combiput. Een betonnen funderingsplaat werd reeds aangelegd. De omgevingsvergunningsaanvraag omvat bijgevolg ook de regularisatie van deze betonplaat. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

De betonplaat een oppervlakte van ca. 180 m². Hier plant de initiatiefnemer in de toekomst een garage of tuinberging te installeren. De combiput die nog moet worden aangelegd heeft een oppervlakte van ca. 5 m². Samen omvatten beide ingrepen een totaaloppervlakte van 185 m² waarop de omgevingsvergunningaanvraag betrekking heeft (Plan 6, Figuur 3).

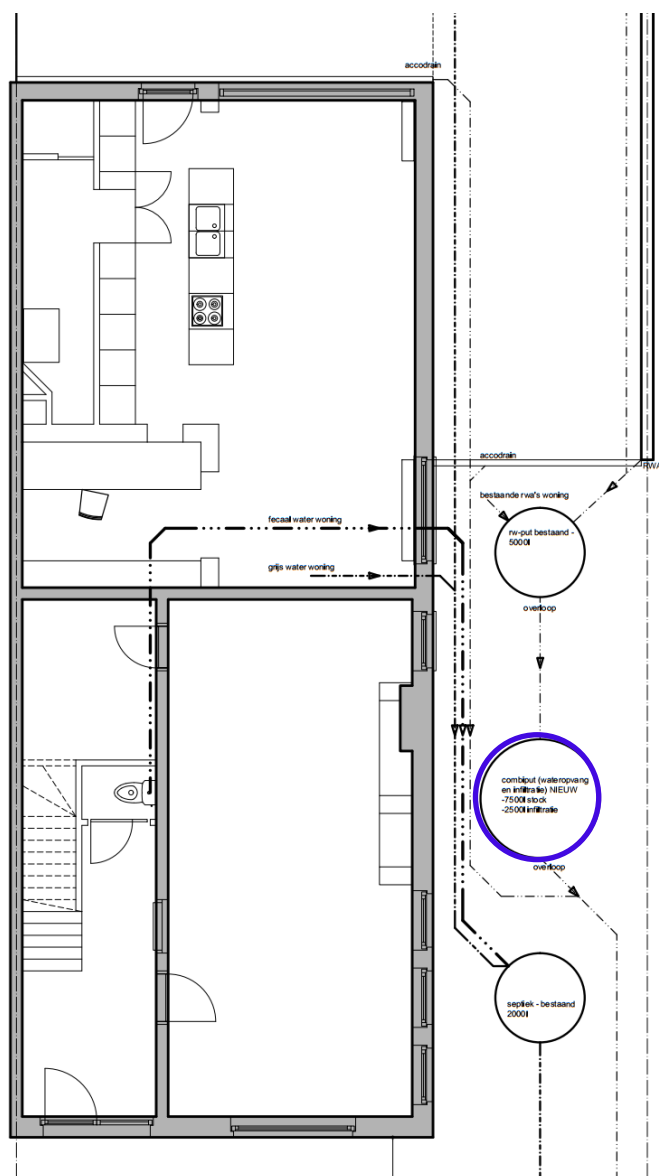
De combiput zal worden aangelegd tussen de bestaande septische put en regenwaterput. Hiervoor zou een diepte van ca. 2 m worden uitgegraven. In de ondergrond van dit gedeelte zijn al leidingen aanwezig van de 2 bestaande putten.

Plan 6: Plangebied met weergave van toekomstige en te regulariseren werken¹¹ op orthofoto¹² (digitaal; 1:1; 27.01.2021)

¹¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

¹² AGIV 2021e

Figuur 3: Plan van de bestaande toestand met geplande combiput (aangeduid in blauw).¹³

Impactanalyse

De nog uit te voeren werken bestaan uit de aanleg van een combiput met een oppervlakte van ca. 5 m² en een diepte van ca. 2 m² tussen een bestaande regenwaterput en septische put. Voor deze 2 bestaande putten zijn er reeds leidingen in de ondergrond aanwezig. Hieruit kan afgeleid worden dat de voor de aanleg van de combiput de impact in de bodem gering zal zijn.

De regularisatie van de bestaande betonplaat betekent geen bijkomende ingreep in de bodem.

1.5 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

¹³ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt dit doel door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

Binnen de opzet van deze archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel ingegaan op een beperkt aantal aspecten uit de beschrijving van de (recente) historische beschrijving (zie C.G.P.12.5.3.3.). Een confrontatie van dit aspect met de toekomstige werken wijst immers uit dat verder onderzoek in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zal leiden tot nuttige kenniswinst.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende (recente) historische gegevens
- Wat is de impact van de geplande werken?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van recente historische gegevens.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto

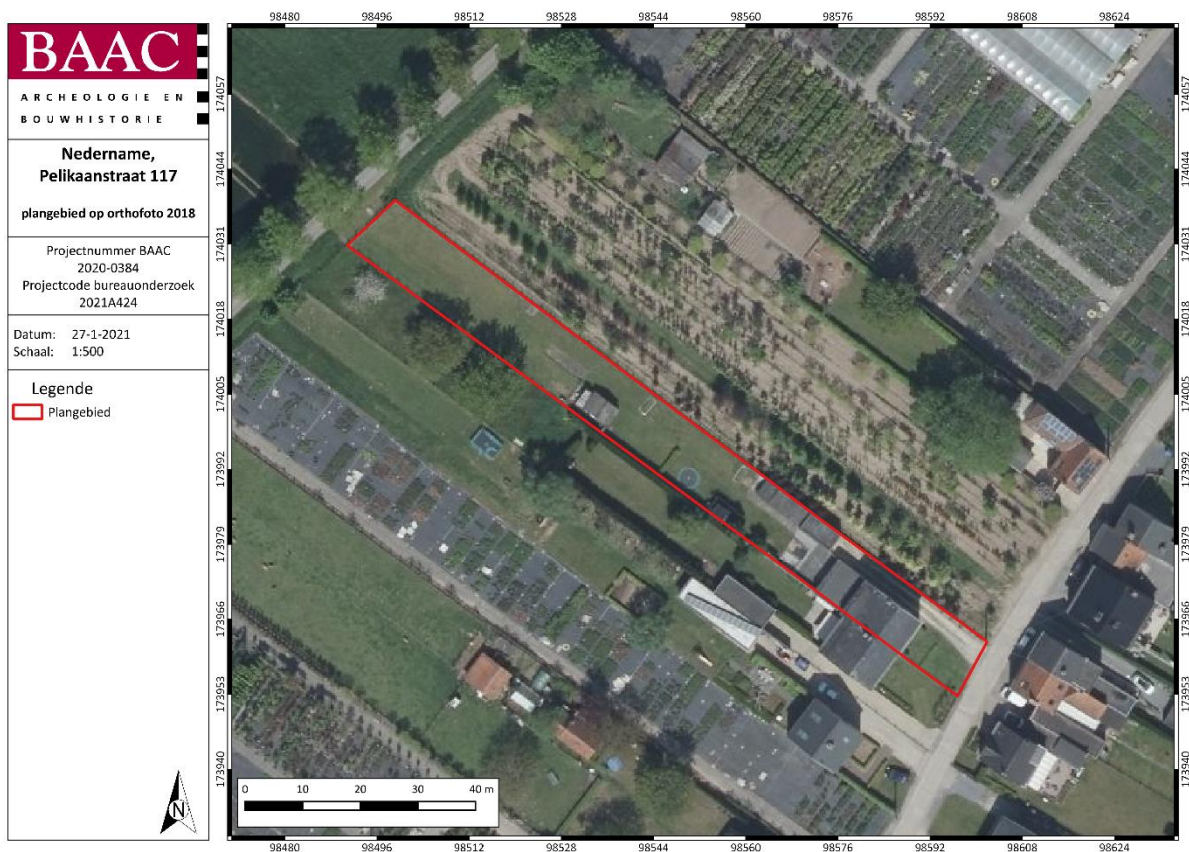
Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

2.2 Assessmentrapport

In een standaard archeologienota wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied. Echter, gezien het hier gaat om een archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel dieper ingegaan een beperkt aantal doorslaggevende aspecten van de beschrijving van de recente historische kader. Deze aspecten worden geconfronteerd met de krijtlijnen van de toekomstige werken.

2.2.1 Historisch kader

Hier wordt de recente geschiedenis van het plangebied besproken. Tot in de winter van 2018 (Plan 7) waren er nog een garage en aanbouwen (Figuur 4) achter het woonhuis. Deze werden in de loop van 2019 afgebroken (Plan 8). In 2020 werd deze regio opgehoogd en werd er een betonplaat op aangelegd (Plan 4).

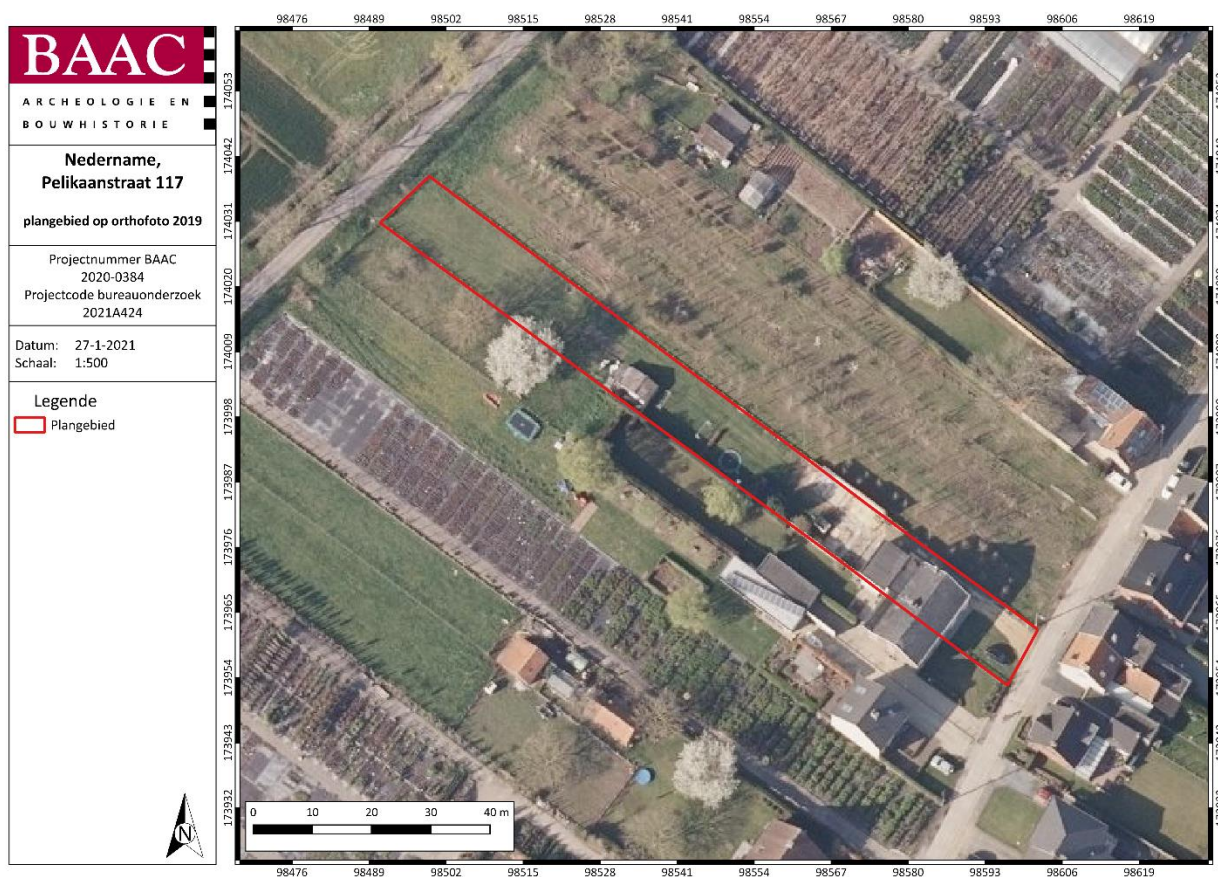

Plan 7: Plangebied op orthofoto 2018¹⁴ (digitaal; 1:1, 27.01.2021)

¹⁴ AGIV 2021d

Figuur 4: Foto van garage en aanbouwen¹⁵

Plan 8: plangebied op orthofoto 2019¹⁶ (digitaal; 1:1;27.01.2021)

¹⁵ Foto aangebracht door initiatiefnemer.

¹⁶ AGIV 2021c

2.3 Besluit

2.3.1 Potentieel op kennisvermeerdering

De te regulariseren werken omvatten geen mogelijkheid tot kennisvermeerdering. De betonplaat werd reeds aangelegd, grotendeels in ophoging en zal bijgevolg geen (bijkomende) verstoring van eventueel aanwezige archeologische waarden teweeg brengen.

Voor de geplande combiput zal een oppervlakte van ca. 5 m² uitgegraven worden, tussen een bestaande septische tank, regenwaterput en bijhorende afvoerleidingen. Deze ingreep is te beperkt en vermoedelijk eveneens gelegen ter hoogte van reeds verstoorde bodem en kan bijgevolg eveneens geen kennisvermeerdering teweeg brengen.

2.3.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹⁷ is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het praktisch onbestaande kennispotentieel kon echter wel voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen.

¹⁷ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

3 Samenvatting

Naar aanleiding van een omgevingsvergunningsaanvraag in het kader van een omgevingsvergunningsaanvraag voor de aanleg van een combi-put en de regularisatie van een beton funderingsplaat aan de pelikaanstraat 117 te Nederename, werd door BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgesteld.

Het doel van de archeologienota was het inschatten van het archeologische potentieel van het plangebied en het opstellen van een programma van maatregelen voor een (eventueel) vervolgonderzoek. Na een bureaustudie waarbinnen historische bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, stelt BAAC Vlaanderen bvba vast dat het kennispotentieel voldoende bepaald kon worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen. BAAC Vlaanderen adviseert dan ook geen verder (voor)onderzoek in het kader van de geplande werken.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Doorsnede ophoging en funderingsplaat	7
Figuur 2: Plattegrond van de reeds aangelegde funderingsplaat	8
Figuur 3: Plan van de bestaande toestand met geplande combiput (aangeduid in blauw).	10
Figuur 4: Foto van garage en aanbouwen.....	13

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 27.01.2021)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 27.01.2021)	3
Plan 3: Plangebied op GRB met vastgestelde archeologische zones (digitaal; 1:1; 28.01.2021)	5
Plan 4: plangebied op meest recente orthofoto (digitaal; 1:1; 27.01.2021).....	6
Plan 5: plangebied op DHM (digitaal; 1:1; 28.01.2021)	6
Plan 6: Plangebied met weergave van toekomstige en te regulariseren werken op orthofoto(digitaal; 1:1; 27.01.2021)	9
Plan 7: Plangebied op orthofoto 2018 (digitaal; 1:1, 27.01.2021)	12
Plan 8: plangebied op orthofoto 2019 (digitaal; 1:1;27.01.2021)	13

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2018. De inventaris van archeologische zones. Available at: <https://www.onroerenderfgoed.be/nl/onderzoek/wetenschappelijke-inventarissen/inventaris-van-de-archeologische-zones> [Accessed January 25, 2018].
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.
- AGIV, 2021a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogte Model II. Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2021b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootchalig Referentiebestand (GRB). Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2021c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2016, Vlaanderen. Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2021d. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2018, Vlaanderen. Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2021e. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2021f. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- Meylemans, E. & ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN, 2016. Meerperiode sitecomplex in alluviale context in de Scheldevallei. Available at: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/303023>.
- ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN, 2018. Prehistorisch sitecomplex in alluviale context in de Scheldevallei. Available at: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/14754>.